

PREDLOG

Na osnovu člana 25 stav 3 Zakona o korišćenju energije iz obnovljivih izvora* („Službeni list CG”, broj 82/24), Vlada Crne Gore, na sjednici od _____ 2025. godine, donijela je

UREDBU

O BLIŽIM KRITERIJUMIMA I NAČINU UTVRĐIVANJA MAKSIMALNE CIJENE KOJU PONUĐAČ MOŽE DA PONUDI U POSTUPKU AUKCIJE ZA TRŽIŠNE PREMIJE

Predmet

Član 1

Ovom uredbom propisuju se bliži kriterijumi i način utvrđivanja maksimalne cijene koju ponuđač može da ponudi u postupku aukcije za tržišne premije.

Maksimalna cijena koju ponuđač može da ponudi u postupku aukcije za tržišne premije

Član 2

Maksimalna cijena koju ponuđač može da ponudi u postupku aukcije utvrđuje se posebno za svaku aukciju i za svaku tehnologiju za koju se raspisuje aukcija.

Način utvrđivanja maksimalne cijene primjenjuje se za aukcije koje se sprovode za tehnologiju prema kvoti utvrđenoj u megavatima (MW) snage koji su predmet podsticaja.

Način utvrđivanja maksimalne cijene primjenjuje se na cijeli period podsticaja, uključujući i prelazni period iz člana 13 Zakona o korišćenju energije iz obnovljivih izvora*.

Kriterijumi za izračunavanje maksimalne cijene koju ponuđač može da ponudi u postupku aukcije na tržišne premije

Član 3

Maksimalna cijena koju ponuđač može da ponudi u postupku aukcije utvrđuje se na osnovu kvalifikovanih projekata za planiranu aukciju.

Kvalifikovanim projektima iz stava 1 ovog člana smatraju se projekti koji se, u trenutku izračunavanja maksimalne cijene za aukciju, razvijaju na teritoriji Crne Gore i koji već ispunjavanju planirane minimalne uslove za učešće na planiranoj aukciji ili je vjerovatno da će to učiniti na vrijeme do isteka planiranog roka za podnošenje ponuda za planiranu aukciju.

Maksimalna cijena iz stava 1 ovog člana u postupku aukcije za tržišne premije utvrđuje se na osnovu kriterijuma iz čl. 4 do 9 ove uredbe za svaki kvalifikovani projekat.

Investicioni troškovi izgradnje elektrane

Član 4

Investicioni troškovi izgradnje elektrane uključuju dio elementa fiksnih troškova (F_t), uključujući, ali ne ograničavajući se na:

- 1) troškove razvoja projekta;
- 2) apitalne troškove (capex):
 - opreme;
 - troškove izgradnje; i
 - troškove priključenja na mrežu.

Troškovi rada elektrane

Član 5

Troškovi rada elektrane uključuju:

- 1) varijabilne troškove (C_t), uključujući, ali ne ograničavajući se na:
 - a) varijabilne operativne troškove; i
 - b) troškove balansiranja;
- 2) fiksne operativne troškove uključene u element F_t iz kriterijuma iz člana 4 ove uredbe kao što su premije osiguranja, administrativni troškovi i troškovi gašenja i uklanjanja elektrane;
- 3) godišnje poreske uplate (X_t): uplate koje se za ovaj podatak modeluju treba da odražavaju sve dospjele poreze, koji proističu iz važećih poreskih propisa.

Diskontna stopa

Član 6

Diskontna stopa uključuje:

- 1) trošak kapitala (r_t) koji se utvrđuje u nominalnom iznosu nakon oporezivanja, na osnovu stručnog mišljenja u vezi sa trenutnim uslovima na tržištu kapitala, a u razmatranje je potrebno uključiti i trenutne podatke o troškovima iz podtački a do c u nastavku, pri čemu analiza bilo kakvih promjena troškova kapitala tokom vremena treba da uzme u obzir evoluciju zaduženosti projekta tokom vremena, s obzirom na pretpostavljeni novčani tok duga D_t :
 - a) bezrizičnim kamatnim stopama (prinosi državnih obveznica reprezentativne evropske zemlje sa najvišim kreditnim rejtingom);
 - b) premiji rizika zemlje za Crnu Goru (svaki dodatni prinos koji investitor u akcije zahtjeva kao nadoknadu za potencijalno veći rizik povezan sa ulaganjem u Crnu Goru, u odnosu na reprezentativnu zemlju sa najvišim kreditnim rejtingom), u tehničkom smislu, premija rizika povezana sa ulaganjem u sredstva obnovljivih izvora energije trebalo bi da se izračuna množenjem beta faktora kapitala za uporediv projekat sa premijom rizika na tržištu kapitala za reprezentativnog investitora; i
 - c) mjeri dodatnog prinosa koji zahtijevaju investitori u kapital kako bi im se nadoknadio veći rizik povezan sa ulaganjem u objekte obnovljivih izvora energije sličnim kvalifikovanim projektima, u odnosu na ulaganje u sredstva bez rizika.
- 2) novčani tok duga (D_t): ovaj podatak se treba modelirati na osnovu stručnih podataka u vezi sa stepenima zaduženosti, odnosno udjelom duga u finansiranju ukupnih kapitalnih ulaganja projekta, kamatnim stopama koje naplaćuju zajmodavci i tipičnim planovima otplate projektnog duga.

Radni vijek elektrane i koeficijent iskorišćenosti elektrane

Član 7

- 1) Radni vijek elektrane i koeficijent iskorišćenosti elektrane uključuju tehničke karakteristike svakog kvalifikovanog projekta (T , Q_t) i to: tehnički radni vijek elektrane;
- 2) ukupnu instalisanu i ponuđen usnagu projekta; i
- 3) faktor kapaciteta/koeficijent iskorišćenosti (uključujući bilo kakvu degradaciju tokom vremena), na osnovu lokacije projekta i informacija o planiranom dizajnu postrojenja.

Trajanje podsticajnog perioda

Član 8

Trajanje podsticajnog perioda jednako je 12 godina, u skladu sa Zakonom o korišćenju energije iz obnovljivih izvora.

Predviđena otkupna cijena električne energije iz elektrane na referentnoj berzi

Član 9

Predviđene otkupne cijene električne energije iz elektrane na referentnoj berzi utvrđuju se na osnovu tržišnih cijena (P_t) koje predstavljaju cijene ostvarene od strane proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora.

Tržišne cijene (P_t) utvrđuju se prema najboljim dostupnim prognozama budućih cijena električne energije na tržištu Crne Gore, koje pokrivaju period rada postrojenja, i procjene stopa zahvata specifičnih za projekat (procenat prosječne godišnje cijene).

Podaci za izračunavanje maksimalne cijene koju ponuđač može ponuditi na aukciji

Član 10

Podaci iz kriterijuma iz čl. 4 do 9 ove uredbe predstavljaju podatke za izračunavanje maksimalne cijene koju ponuđač može da ponudi u postupku aukcije za primjenu formule iz člana 13 ove uredbe.

Proračuni elemenata kriterijuma iz čl. 4 do 9 ove uredbe, odnosno potrebnih ulaznih podataka moraju biti izvršeni u nominalnom iznosu koristeći najkvalitetnije moguće podatke dostupne u tom trenutku za svaku od različitih varijabli za svaki od kvalifikovanih projekata.

Način utvrđivanja maksimalne cijene koju ponuđač može da ponudi u postupku aukcije

Član 11

Maksimalna cijena na aukciji za tržišnu premiju utvrđuje se na način što se za svaku aukciju posebno utvrđuje sljedeće, i to:

- 1) projekti koji se kvalifikuju za aukciju;
- 2) cijena koja predstavlja granicu rentabilnosti za svaki kvalifikovani projekat;
- 3) kriva ponuda za aukciju;
- 4) preliminarna maksimalna ponuđena cijena; i
- 5) robusnost preliminarne maksimalne ponuđene cijene.

Utvrđivanje projekata koji se kvalifikuju za aukciju

Član 12

Projekti koji se kvalifikuju za aukciju utvrđuju se u skladu sa članom 3 stav 2 ove uredbe.

Izračunavanje cijene koja predstavlja granicu rentabilnosti za svaki kvalifikovani projekat

Član 13

Cijene koje su na granici rentabilnosti pružaju minimalni potrebni povraćaj kapitala investitorima (u daljem tekstu: trošak kapitala).

Trošak kapitala obuhvata minimalni povraćaj investicije prilagođen riziku, koji investitori u kapital smatraju potrebnim da bi ulaganje u projekat bilo isplativo.

Za projekat iz stava 2 ovog člana, cijena na granici rentabilnosti izračunava se pomoću sljedeće formule:

$$\min\{SP\} \text{ podložna sledećim ograničenjima}$$

$$\sum_{t=1}^T \{Q_t \times [SP \times I_t \times CfD_t + P_t \times (1 - CfD_t) - C_t] - F_t - X_t - D_t\} \times \frac{1}{(1+r_t)^t} \geq 0$$

Ograničenje (1) i
 $DSCR_t \geq DSCR \text{ limit}$ Ograničenje (2)

Gdje je:

- SP ponuđena tj. ostvarena cijena na aukciji izražena u EUR/MWh, koja zadovoljava i Ograničenje (1) i Ograničenje (2). Konkretno, to je najniža ponuđena tj. ostvarena cijena koja:
 - a) čini lijevu stranu Ograničenja (1) većom ili jednakom nuli; i
 - b) obezbeđuje da koeficijent pokrića duga (DSCR) u svim godinama bude veći ili jednak DSCR limitu iz Ograničenja (2), koje se izračunava na način predviđen dalje u ovom članu.
- t indeks za uzastopne godine (periode od 12 mjeseci) počev od datuma sticanja privremenog povlašćenog statusa;
- T tehnički radni vijek trajanja elektrane (u godinama) plus tri ili pet godina, u zavisnosti od statusa razvoja projekta koji se razmatra, kako bi se omogućilo vrijeme potrebno nakon sticanja privremenog povlašćenog statusa za dobijanje svih potrebnih dozvola i izvođenje građevinskih radova, u skladu rokovima koji su utvrđeni zakonom za sticanje statusa povlašćenog proizvođača;
- Q_t proizvodnja vezana za ponuđeni kapacitet u godini t u MWh, gdje je Q_t utvrđeno kao 0 u prve tri ili pet godina (u zavisnosti od primjenjivog trajanja statusa privremenog povlašćenog proizvođača);
- CfD_t jednako je 1 u svim godinama tokom 12-godišnjeg CfD perioda, tj. počinje , zavisno od slučaja, u četvrtoj ili šestoj i završava se, respektivno, u petnaestoj ili sedamnaestoj godini, i jednako je 0 u svim ostalim godinama;
- I_t indeksni broj koji predstavlja bilo koju indeksaciju inflacije primijenjenu na ponuđenu tj. ostvarenu cijenu u aukciji u godini t u skladu sa dizajnom konkretne aukcije, gdje je u odsustvu takve indeksacije I_t jednako 1 u svim godinama;
- P_t (prosječna) veleprodajna tržišna cijena koju je projekat ostvario u godini t u eurima po MWh;
- C_t varijabilni (tj. zavisni od tehnologije) troškovi u godini t u eurima po MWh;
- F_t skup relevantnih fiksnih (tj. troškova nezavisnih od proizvodnje) u godini t (u eurima) povezanih sa ponuđenim kapacitetom, izračunat kao procentualni udeo ponuđenog kapaciteta u ukupnom instalisanom kapacitetu pomnožen sa ukupnim fiksnim troškovima projekta. Ovo uključuje kapitalne izdatke nastale u prvih tri ili pet godina (u zavisnosti od slučaja trajanja statusa privremenog povlašćenog proizvođača). Za prvu godinu, ovo može takođe uključivati nadoknadu za kapitalne troškove razvoja projekta nastale prije sticanja statusa privremenog povlašćenog proizvođača;
- X_t udeo poreza koji projekat plaća u godini t u eurima koji se može pripisati ponuđenom kapacitetu, s obzirom na očekivane prihode i troškove, izračunat kao procentualni udeo ponuđenog kapaciteta u ukupnom instalisanom kapacitetu pomnožen sa ukupnim porezima koje projekat plaća;
- D_t neto novčani tok povezan sa dugom (povlačenje sredstava kredita (drawdown of debt), plaćanje kamate i otplate glavnice) u godini t u eurima povezan sa ponuđenim kapacitetom, izračunat kao procentualni udeo ponuđenog kapaciteta u ukupnom instaliranom kapacitetu pomnožen sa ukupnim novčanim tokom povezanim sa dugom, gdje svako povlačenje sredstava kredita (drawdown of debt) ulazi kao negativan broj; i
- r_t cijena kapitala, koja može zavisiti od perioda t .
- DSCR (koeficijent pokrića duga) izračunava se za svaku godinu kao odnos neto operativnog prihoda i ukupne otplate duga. Neto operativni prihod predstavlja razliku između operativnih prihoda i operativnih troškova u godini t . Operativni troškovi uključuju: 1) fiksne operativne troškove; i 2) varijabilne operativne troškove. Ukupna otplate duga predstavlja zbir kamata i otplate glavnice u godini t . Minimalna vrijednost DSCR-a predstavlja tehnološki specifičan minimalni koeficijent pokrića duga, procijenjen od strane stručnjaka za projekte iz oblasti obnovljivih izvora energije (OIE) koji se podstiču kroz model ugovora o tržišnoj premiji (CfD – Contract for Difference).

Prilikom izračunavanja elemenata T , Q_t , P_t , C_t , F_t , D_t , X_t i r_t iz formule iznad za svaki kvalifikovani projekat, trebalo bi uzeti u obzir stručne procijene ovih elemenata i njihovih iznosa. Dalji način utvrđivanja podataka koje treba uzeti u obzir prilikom procijene ovih elemenata formule dati su u čl. 4 do 7 i članu 9 ove uredbe.

Pored Ograničenja (1) i Ograničenja (2) iz formule iz stava 1 ovog člana, Vlada može uvesti dodatna ograničenja i dalje mijenjati ograničenja u izračunu cijena rentabilnosti specifičnih za projekte (SP – cijena izjednačenja), kako bi se uzele u obzir dodatni troškovi i uslovi bankabilnosti koji su relevantni za određene tehnologije u okviru planirane aukcije.

Konstruisanje krive ponude za aukciju

Član 14

Kriva ponuda rangira kvalifikovane projekte prema njihovim odgovarajućim cijenama na granici rentabilnosti iz člana 13 ove uredbe, počevši od projekta sa najnižom cijenom na granici rentabilnosti kao najbolje rangiranog projekta, i bilježi ponuđeni kapacitet svakog projekta u megavatima (MW), kao relevantnu odrednicu ponude na aukciji.

Projekti čija je izračunata cijena na granici rentabilnosti ista (izjednačeni projekti) mogu se rangirati nasumičnim (npr. abecednim) redoslijedom.

Utvrđivanje preliminarne maksimalne ponuđene cijene

Član 15

Preliminarna maksimalna ponuđena cijena treba da bude iznad marginalne cijene, koja je definisana kao cijena na granici rentabilnosti iz člana 13 ove uredbe za marginalni projekat, pri čemu je to prvi projekat koji kada se u zbiru njegovog ponuđenog kapaciteta i ponuđenog kapaciteta svih projekata koji su iznad njega u rang listi prelazi kvota aukcije.

Preliminarna maksimalna ponuđena cijena treba da bude dovoljno iznad marginalne cijene kako bi se omogućio određeni ciljani broj učesnika na aukciji, koji se definiše kao ukupan ponuđeni kapacitet svih kvalifikovanih projekata koji ispunjavaju sljedeća dva kriterijuma:

1) njihova cijena na kojoj se dostiže cijenu na granici rentabilnosti iz člana 13 ove uredbe ne prelazi preliminarnu maksimalnu ponuđenu cijenu; i

2) njihov ukupan ponuđeni kapacitet prelazi kvotu za najmanje K procenata.

Visina K procenta mora biti veća od nule i određuje se za svaku aukciju nakon konstruisanja krive ponude za aukciju.

Sprovođenje provjere robusnosti cijene

Član 16

Za potrebe sprovođenja provjere robusnosti cijene potrebno je sprovesti analizu osjetljivosti kako bi se procijenila robusnost preliminarne maksimalne ponuđene cijene na promjene ključnih ulaznih podataka za modelovanje.

Analiza osjetljivosti iz stava 1 ovog člana treba da se zasniva na stručnoj procjeni kako bi se identifikovali razumni rasponi nepoznanica za sve ključne podatke za modelovanje, tj. one podatke koji su ključni za izračunavanje cijena na granici rentabilnosti iz člana 13 ove uredbe.

Prilikom sprovođenja analize osjetljivosti iz stava 1 ovog člana, uzimaju se u obzir scenariji koji rezultiraju manjim učešćem na aukciji ispod preliminarne maksimalne ponuđene cijene, kao rezultat varijacija ulaznih podataka koje dovode do viših cijena na granici rentabilnosti iz člana 13

ove uredbe za neke ili sve projekte ili kao rezultat izmjenjenih pretpostavki o sastavu krive ponude za aukciju iz člana 14 ove uredbe.

Obračun konačne maksimalne cijene na aukciji

Član 17

Preliminarnu maksimalnu cijenu na aukciji treba zadržati kao konačnu maksimalnu cijenu na aukciji ako nove krive ponude, na koje se primjenjuju različiti scenariji osjetljivosti, dovode do marginalne cijene koja i dalje ostaje ispod preliminarne maksimalne cijene.

Ako nove krive ponude, na koje se primjenjuju različiti scenariji osjetljivosti, dovode do marginalne cijene koja je iznad preliminarne maksimalne cijene, konačna maksimalna cijena na aukciji povećava se iznad preliminarne maksimalne cijene na aukciji tako da marginalne cijene u različitim scenarijima osjetljivosti ostanu ispod konačne maksimalne cijene na aukciji.

Stupanje na snagu

Član 18

Ova uredba stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: _____

Podgorica, _____ **2025. godine**

Vlada Crne Gore

**Predsjednik,
mr Miloško Spajić**